

Podklady pro přípravu participativního rozpočtu města Kolín v roce 2023

připravila

1. CO JE PARTICIPATIVNÍ ROZPOČET MĚSTA KOLÍN

Participativní rozpočet je nástroj zlepšující komunikaci mezi vedením města, městským úřadem a občany při rozhodování o rozdělení financí z městského rozpočtu. Obecně je možné popsat participativní rozpočet jako **část peněz městského rozpočtu, o jejímž využití spolurozhodují občané.**

Postup **pro tvorbu participativního rozpočtu** lze popsat ve zkratce takto:

1. Občané podávají návrhy, co by se za peníze z participativního rozpočtu mělo v Kolíně v následujícím roce vylepšit.
2. Své návrhy předkládají městskému úřadu k posouzení z hlediska realizovatelnosti a úřad vytváří podmínky pro diskuzi nad návrhy.
3. Vyvrcholením procesu je z pohledu občana hlasování o tom, které návrhy mají být z peněz participativního rozpočtu realizovány.

Pro realizaci výstupů bude využito 2 500 000,- Kč, které tak tvoří vlastní participativní rozpočet. Tato částka bude využita v roce 2024, případně převedena do rozpočtu roku 2025 s tím, že musí být vynaložena na návrhy občanů, které budou předloženy a vybrány ve shodě s pravidly schválenými Radou i Zastupitelstvem města Kolín.

V případě města Kolín se podávání občanských návrhů a jejich výběr k realizaci budou opakovat jednou za dva roky. Rok 2024 bude využit pro přípravu a realizaci vybraných návrhů.

Rada města sběr nápadů v průběhu procesu tvorby participativního rozpočtu využívá také jako informaci o potřebách obyvatel a jejich představách o rozvoji města. Některé z návrhů tak mohou být realizovány z rozpočtu města mimo participativní rozpočet na základě diskuze v zastupitelstvu města.

2. CÍLE PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU MĚSTA KOLÍN V ROCE 2023

Cílem pilotního ročníku 2023 je otestovat navrženou metodu tvorby participativního rozpočtu. Pilotní testování proběhne tak, aby se mohlo stát nástrojem využívaným městem pravidelně jednou za dva roky, ne pouze během testovacího období.

1. Zapojit do rozhodování co největší množství občanů města.

Indikátor úspěchu: Závěrečného hlasování se zúčastní minimálně 1500 hlasujících, to je 5,6 % obyvatel Kolína starších 15 let¹.

2. Získat od obyvatel konstruktivní návrhy, jak zvýšit kvalitu jejich života ve městě.

Indikátor úspěchu: Během podávání návrhů získá Kolín alespoň 32 návrhů, tj. alespoň 1 návrh na 1000 obyvatel.

3. Naplnit očekávání obyvatel zapojených do tvorby participativního rozpočtu a do rozhodování o něm.

Jedná se zejména o důkladné ověření realizovatelnosti návrhů a prevenci konfliktů při jejich realizaci.

Indikátor úspěchu: Návrhy vybrané během hlasování budou realizovány s minimálními odchylkami (podoba, cena atp.), případně tyto odchylky budou autory a občany přijaty bez kontroverze.

4. Zohlednit představy dětí a zapojit je do procesu.

Zapojit do přípravy participativního rozpočtu zástupce mladých lidí, zejména zástupce dětského parlamentu města Kolín.

¹ V roce 2022 žilo dle dat ČSÚ v Kolíně 26 998 obyvatel starších 15 let z celkových 32 046.

Indikátor úspěchu: 32 účastníků workshopu pro dětský parlament + 8 návrhů podaných osobami mladšími 16 let.

3. ZÁKLADNÍ PRINCIPY ÚSPĚŠNÉ REALIZACE PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU

Pro úspěšnou realizaci participativního rozpočtování a dosažení stanovených cílů je nutné respektovat tyto základní principy:

- **Budování partnerství veřejného sektoru a občanské společnosti (třetího sektoru)**

Hybatelem procesu je městský úřad, který je takto zodpovědný za intenzitu a kvalitu vztahů s občany a komunitami. Znamená to především **iniciativní roli zástupců vedení města a koordinátora** procesu tvorby participativního rozpočtu. Pouze jejich aktivita při plnění úkolů a komunikaci s veřejností může vést k tomu, že se do tvorby rozpočtu aktivně zapojí i občané.

- **Jasný proces a pravidla**

Radnice musí od počátku usilovat o **jasný a transparentní proces**, jehož pravidla budou veřejně známa a dodržována. To umožní, aby všichni obyvatelé města věděli, kdy a jak se mohou do tvorby rozpočtu zapojit a jaké jsou jejich možnosti.

- **Dostatečné zdroje, čas a znalosti**

Radnice jako iniciátor procesu do něj musí investovat dostatečné zdroje a využívat dostupných znalostí, aby obyvatelům města umožnila maximální možné zapojení s minimem vynaložených sil. Pouze pokud **bude vstup obyvatel do rozhodovacího procesu snadný a relativně časově nenáročný**, je možné očekávat adekvátní výstupy. V opačném případě se zapojí jen ti, kteří se zapojují vždy.

- **Vzájemné učení se a výměna informací**

Proces tvorby participativního rozpočtu představuje především možnost sdílet informace a vzájemně se od sebe učit. Na jednu stranu se občané učí tomu, jaké jsou možnosti radnice při správě jejich města. Na druhou stranu vedení města získává cenné informace o tom, jaké jsou aktuální potřeby a přání občanů.

- **Koncepčnost, vedení procesu a zpětná vazba**

S informacemi a návrhy občanů je třeba zacházet koncepčně. Proces nesmí generovat nekoncepční aktivity a projekty, které budou popřením dobře spravovaného města. Přicházejí-li občané s návrhy, které nejsou v souladu s kompetencemi, dlouhodobými strategiemi a koncepcemi města, musí získat srozumitelnou zpětnou vazbu, jak jinak bude jejich potřeba naplňována.

- **Udržitelnost a adaptace procesu**

Metody a pravidla tvorby participativního rozpočtu by měly být pravidelně vyhodnocovány. Je třeba počítat s měnícími se podmínkami, zvl. s rozšiřováním kompetencí městského úřadu, které by měly umožnit intenzivnější dialog s občany. Je také žádoucí využívat deliberativní nástroje umožňující konzultaci občanských návrhů.